

POVZETEK ZA DRŽAVLJANE

Organ upravljanja je v letu 2020 nadaljeval z aktivnostmi za izvajanje Operativnega programa za delovanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RS v obdobju 2014–2020 (v nadaljevanju: OP ESPR 2014–2020). Na izvajanje OP ESPR 2014–2020 je tudi vplivala pandemija covid-a 19, a kljub temu so se vsi organi trudili, da je sistem upravljanja in nadzora deloval nemoteno, kot je bilo to v izrednih razmerah mogoče. Organ upravljanja je uspel zmanjšati neprevzeto obveznost in posredoval zahteve za vračilo Evropski komisiji v višini 2.124.168 EUR.

V letu 2020 se je zaradi menjave vodstva Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zgodila zamenjava vodje Organa upravljanja in Odbora za spremljanje. Vse aktivnosti izvajanja, spremljanja, poročanja in nadzora na ravni organov so potekale nemoteno. Organ upravljanja je uspešno izvedel poročanje podatkov o operacijah do 31.3.2020 ter uspešno pripravil letno poročilo leto 2019. Izvedeni sta bili dve dopisni seji Odbora za spremljanje. Vse dejavnosti odbora so dosegljive na spletni strani: http://www.ribiski-sklad.si/Odbor_za_spremljanje/. Uspešno je bila izvedena tudi seja Organa za spremljanje, ki je odgovoren za pregled delovanja sistema. V mesecu septembru je bila potrjena peta sprememba OP ESPR 2014–2020 s strani Evropske komisije. Izveden je bil letni pregledni sestanek z Evropsko komisijo, na katerem je Organ upravljanja predstavil izvajanja ter nadaljnje korake.

Vse podrobnosti in določila o izvajanju ukrepov OP ESPR 2014–2020 v letu 2020 določajo naslednje nacionalne izvedbene uredbe:

1) Uredba o izvajanju ukrepov iz Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020, ki se izvajajo z javnimi razpisi (Uradni list RS, št. 14/17, 16/18, 80/18 n 78/19). Ta uredba ureja izvajanje tistih ukrepov, kjer upravičenec ni MKGP in se operacije izbirajo z javnimi razpisi. To so naslednji ukrepi:

- Ribiška pristanišča, mesta iztovarjanja, prodajne dvorane in zavetja;
- Inovacije v akvakulturi;
- Produktivne naložbe v klasično akvakulturo;
- Produktivne naložbe v okoljsko akvakulturo;
- Akvakultura, ki zagotavlja okoljske storitve;
- Predelava ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture.

Izvajal ukrep Ribiška pristanišča, mesta iztovarjanja, prodajne dvorane in zavetja v okviru katerega je bilo razpisanih 2.400.000 evrov javnih sredstev namenjenih obalnim občinam. Stopnja javne podpore je 100 odstotkov skupnih upravičenih odhodkov za operacijo. Posamezni upravičenec prispeva 10 odstotkov sredstev v okviru upravičenih javnih odhodkov. Občina Izola je vloga na razpis oddala decembra 2020 in pridobila vsa razpoložljiva sredstva na ukrepu.

Izvajal se je ukrep Inovacije v akvakulturi v okviru katerega je bilo razpisanih 400.000 evrov javnih sredstev namenjenih podjetjem v akvakulturi v sodelovanju z raziskovalnimi institucijami. Prijav na ukrep ni bilo.

V okviru ukrepa Produktivne naložbe v klasično akvakulturo sta bili v letu 2020 izbrani 2 operaciji v vrednosti 263.586,49 EUR javnih sredstev, od tega 197.689,87 EUR podpora ESPR. Izplačanih je bilo 76.338,50 EUR sredstev. Prispeli sta še 2 vlogi v skupni vrednosti 142.378,75 EUR, ki sta bili do konca leta 2020 še v obravnavi.

Za ukrep Produktivne naložbe v okoljsko akvakulturo v letu 2020 ni bilo izbranih operacij. Zaključena je sicer 1 operacija za naložbo v zaprti sistem v vrednosti 144.000 EUR javnih

sredstev. Prispeli sta še 2 vlogi v skupni vrednosti 396.465 EUR, ki sta bili do konca leta 2020 še v obravnavi pri posredniškem organu.

Na ukrepu Akvakultura, ki zagotavlja okoljske storitve, sta bili v letu 2020 izbrani 2 operaciji v vrednosti 44.100,00 EUR javnih sredstev, od tega 33.075,00 EUR prispevek ESPR. Izplačanih je bilo 44.100,00 EUR, od tega delež ESPR 33.075,00 EUR. Izvajanje ukrepa se zaključuje. Prispeli sta še 2 vlogi v skupni vrednosti 44.286 EUR, ki sta bili do konca leta 2020 še v obravnavi pri posredniškem organu.

Za ukrep Predelava ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture sta bili v letu 2020 izbrani 2 vlogi. Vrednost izbranih vlog znaša 178.980,95 EUR javnih sredstev, od tega 134.188,46 EUR prispevek ESPR. Izplačanih je bilo 95.000,00 EUR, od tega 71.250,00 EUR prispevek ESPR. Prispela je še 1 vloga v skupni vrednosti 2.474.783 EUR, ki je bila do konca leta 2020 še v obravnavi pri posredniškem organu.

2) Sprejeta je bila nacionalna izvedbena Uredba o izvajanju ukrepa zdravje in varnost iz Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020 (Uradni list RS, št. [89/20](#)) in objavljen javni razpis za ukrep v vrednosti 160.000,00 EUR. Uredba je bila objavljena v Uradnem listu RS dne 19. 6. 202. Prvi javni razpis je bil v Uradnem listu RS objavljen dne 11. 9. 2020. Po objavi v Uradnem listu RS je bila izvedena javna v Izoli. Predstavitve se je udeležilo 17 potencialnih vlagatelje. Do konca leta 2020 so na razpis prispele 3 vloge v skupni vrednosti 74.664 EUR, ki so bile dokonca leta 2020 še v obravnavi pri posredniškem organu

3) Uredba o določitvi in izvajanju ukrepov ter tehnične pomoči iz Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020, ki se izvajajo v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje, je bila sprejeta na Vladi Republike Slovenije junija 2016 (UL RS, št. 39/16). Pri teh ukrepih je upravičenec MKGP. Gre za naslednje ukrepe:

- Podpora oblikovanju in izvajanju ohranitvenih ukrepov ter regionalnega sodelovanja;
- Zbiranje podatkov;
- Nadzor in izvrševanje;
- Varstvo in obnova morske biotske raznovrstnosti in ekosistemov;
- Povečanje potenciala lokacij za akvakulturo;
- Ukrepi za trženje – tržne raziskave in izvajanje promocijskih kampanj;
- Celostni pomorski nadzor;
- Spodbujanje varovanja morskega okolja in trajnostne rabe morskih virov;
- Izboljšanje znanja o stanju morskega okolja.

V okviru ukrepa Varstvo in obnova morske biotske raznovrstnosti in ekosistemov so bila v letu 2020 izvedena izplačila v višini 80.950,07 EUR, delež ESPR pa je znašal 60.712,55 EUR. V okviru ukrepa so bile izbrane tri operacije.

Ukrep regionalnega sodelovanja, ki se izvaja v skladu s predpisi javnega naročanja, je bil pripravljen za izvajanje že leta 2017, vendar se se do sedaj ni pokazala potreba po tem. Slovensko ribištvo je bilo namreč izvzeto iz obveznosti iztovora na podlagi izjem »de minimis« za male pelagične vrste ter vrste, ki opredeljujejo ribolov; poleg tega za severni Jadran ni bilo načrta upravljanja na ravni Evropske unije, s tem pa tudi ne pobud za skupna priporočila v tem okviru.

V okviru ukrepa Povečanje potenciala lokacij za akvakulturo so bile v letu 2020 izbrane 3 operacije, izplačanih je bilo 87.845,67 EUR, od tega ESPR del 65.884,25 EUR. Izvajanje ukrepa se zaključuje. Izdelana je bila študija za potencial marikulture, februarja 2021 bo zaključena študija za potencial akvakulture na celinskih vodah; marca 2021 pa še zaključena operacija za potencial akvakulture za podzemne vode.

Za ukrep Zbiranje podatkov je bilo do sedaj izbranih 6 operacij v skupni vrednosti 1.594.258,11 EUR javnih sredstev, od tega 1.275.406,47 EUR prispevek ESPR. Izplačanih je bilo 312.277,53 EUR javnih sredstev, od tega 249.821,87 EUR prispevek ESPR.

Za ukrep Nadzor in izvrševanje je bilo izbranih 9 operacij v skupni vrednosti 2.030.770,00 EUR javnih sredstev, od tega 1.702.835,60 EUR prispevek ESPR. V letu 2020 je bilo izplačanih 42.221,79 EUR javnih sredstev, od tega 37.999,68 EUR prispevek ESPR.

V okviru ukrepov za trženje sta bili v letu 2020 izbrani 2 operaciji v skupni vrednosti 52.948,00 EUR, od tega 39.711,00 EUR prispevek EPSR. Skupaj je bilo izvedenih 24 operacij v skupni vrednosti 231.206,53 EUR, od tega 173.404,90 EUR prispevek ESPR. Izplačanih je bilo 6.100,00 EUR, od tega ESPR del 4.575,00 EUR.

V okviru ukrepa Celostni pomorski nadzor je bila v letu 2020 izbrana 1 operacija v skupni vrednosti 279.990,00 EUR, od tega 209.990,50 EUR prispevek EPSR. Izbrani sta bili 2 operaciji v skupni vrednosti 328.680,20 EUR, od tega 246.510,15 EUR prispevek ESPR. Prva operacija je zaključena, druga operacija v postopku podpisa pogodbe. Izplačil ni bilo.

V okviru ukrepa Varovanje morskega okolja je bila v letu 2020 izbrana 1 operacija v skupni vrednosti 74.440,69 EUR, od tega 55.830,52 EUR prispevek EPSR. Skupaj sta bili izvedeni 2 operaciji v skupni vrednosti 140.736,04 EUR, od tega 105.552,02 EUR prispevek ESPR. Izplačanih je bilo 37.220,34 EUR, od tega ESPR del 27.915,25 EUR. Izplačil ni bilo.

V okviru ukrepa Izboljšanje znanja o stanju morskega okolja je bila v letu 2020 izbrana 1 operacija v skupni vrednosti 90.115,30 EUR, od tega 67.586,47 EUR prispevek EPSR. Izvedena je bila 1 operacija v skupni vrednosti 38.754,52 EUR, od tega 29.065,88 EUR prispevek ESPR. Izplačil ni bilo.

V okviru Tehnične pomoči je v izvajanju 7 operacij, v skupni vrednosti 2.646.306,00 EUR, od tega 1.984.729,75 EUR prispevek ESPR. Znotraj teh izbranih operacij se izvajajo številne aktivnosti. V letu 2020 je bilo izplačanih 344.303,85 EUR sredstev, od tega 242.652,90 EUR prispevek ESPR.

4) Ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, se v programskem obdobju 2014–2020 izvajajo v okviru treh evropskih strukturnih in investicijskih skladov: Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo, Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Evropskega sklada za regionalni razvoj na podlagi skupne Uredbe o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014–2020 (Uradni list RS, št. 42/15, 28/16, 73/16, 72/17, 23/18, 68/18, 68/19 in 157/20). To so naslednji ukrepi:

- Pripravljalna podpora,
- Izvajanje strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, vključujoč tekoče stroške in animacijo, in
- Dejavnosti sodelovanja.

Že leta 2016 so bile z odločbo potrjene štiri lokalne akcijske skupine za ribištvo in njihove strategije, ki vključujejo Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo: LASR DOLINA SOČE, LASR POSAVJE, LASR ISTRE in LASR GORENJSKA KOŠARICA. Lokalne strategije sledijo ciljem OP ESPR 2014–2020 s posebnim poudarkom na ustvarjanju in ohranjanju delovnih mest ter ustanavljanju podjetij na izbranih lokalnih območjih. V letu 2020 so vse potrjene lokalne akcijske skupine izvajale predvidene aktivnosti. V okviru 4. PNU so bile izvedene številne operacije, ki so omogočile pozitivno izkušnjo izvajanja CLLD na lokalnem območju in s tem povečan interes med potencialnimi prijavitelji projektov. Za tekoče stroške in animacijo je bilo izplačanih 182.611,44 EUR, od tega znaša ESPR del 136.958,85 EUR. Izbranih je bilo 27 operacij, izplačil pa je bilo za 1.368.859,27 EUR, od tega ESPR del 1.026.644,34 EUR. Izvajale so se tudi 3 operacije sodelovanja v skupni vrednosti 69.818,18 EUR, od tega 44.509,08 EUR prispevek ESPR.

Najučinkoviteje so se izvajali ukrepi tretje, četrte, pete in šeste prednostne naloge Unije, namenjeni izvajanju skupne ribiške, lokalnemu razvoju, ki ga vodi skupnost, predelavi in trženju ribiških proizvodov ter podpori celostni pomorski politiki. Ukrepi OP ESPR 2014-2020 se pospešeno izvajajo, kljub začetnim izzivom, s čimer se sledi zastavljenim ciljem programa. Še posebej v drugi polovici leta je bilo s strani potencialnih vlagateljev končno zaznati interes po večjih naložbah, kar bo Organu upravljanja omogočilo ustrezno načrtovanje programa do zaključka v letu 2023.

Informacije o vseh upravičencih in izbranih operacijah, ki so prejeli sredstva iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo, so objavljene na spletni strani operativnega programa v predpisanem CSV-formatu v slovenskem in angleškem jeziku. Podatki o upravičencih, pravnih osebah in fizičnih osebah so objavljeni v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov (UL RS, št. 94/07-UPB) in Zakonom o informacijskem pooblaščenju (UL RS, št. 113/05 in 51/07 – ZUstS-A).

Vse podrobne informacije o izvajanju operativnega programa so dosegljive na spletni strani: <http://ribiski-sklad.si/>